

Navitas Kehitys Oy
Wredenkatu 2
78250 Varkaus

Tätä lausunnon verkkoversiota on muokattu yksityishenkilöiden nimi- ja osoitetiedot poistamalla huomioiden henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta.

Yhteysviranomaisen lausunto Riikinnevan Ekovoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Navitas Kehitys Oy on toimittanut 20.11.2012 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle (jäljempänä Pohjois-Savon ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994, YVA-laki) mukaisen arviointiselostuksen, joka koskee suunnitelmaa rakentaa pääasiassa synty-paikkalajittelua yhdyskuntajätettä hyödyntävän lämmön- ja sähköntuotantolaitos Leppävirran Riikinnevan jätelaitoksen alueelle.

YVA-lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2006, YVA-asetus) 6 §:n hankeluettelon kohdan 11 b) mukaisesti YVA-menettelyä sovelletaan muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden polttolaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuodessa.

Riikinnevan Ekovoimalaitos on suunniteltu rakennettavan enintään 170 000 tonnin vuotuiselle polttoainemäärälle. Poltettava jätemäärä ylittää näin YVA-asetuksessa määrätyn mitoituksen, joten hankkeeseen sovelletaan YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeen yhteysviranomaisena toimii YVA-asetuksen 8 §:n 1 momentin 1. kohdan mukaisesti Pohjois-Savon ELY-keskus.

HANKKEEN TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Navitas Kehitys Oy, Riikinnevan Ekovoimalaitos, Leppävirta.

Hankkeesta vastaava

Navitas Kehitys Oy, Wredenkatu 2, 78250 Varkaus. Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö on Janne Kuronen, puh. 040 545 8518 ja Jarmo Junttanen, puh. 050 311 9497.

ÅF-Consult Oy, Bertel Jungin aukio 9, 02600 Espoo. Konsultin yhteyshenkilö on Heidi Lettojärvi, puh. 040 348 5561.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, Kallanranta 11, 70100 Kuopio. Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö on Jorma Lappalainen, puh. 0295 026 820.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tarkoitusta, sisältöä ja kulkua koskevat säännökset on kirjattu YVA-lakiin ja YVA-asetukseen.

YVA-lain 1 §:n mukaan arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-lain 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavista hankkeista ja niiden muutoksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tämän lisäksi arviointimenettelyä voidaan YVA-lain 4 §:n 2 momentin mukaisesti soveltaa yksittäistapauksissa myös muihin kuin asetuksessa mainittuihin hankkeisiin.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan ja osallistuminen järjestämään. Yhteysviranomainen tiedottaa menettelyn vireilletulosta, asettaa ohjelman nähtäville ja varaa mahdollisuuden mielipiteiden ja lausuntojen antamiseen.

YVA-lain mukaan yhteysviranomaisen on pyydettävä lausunnot viranomaistahoilta ja varattava tilaisuus kansalaisten mielipiteiden antamiseen niin arviointiohjelmasta kuin myös arviointiselostuksesta. Lähtökohtaisesti kansalaisilta ei siis lain mukaan kuulu erikseen pyytää lausuntoja/mielipiteitä.

Nähtävilläolon päätyttyä yhteysviranomainen antaa ohjelmasta oman lausuntonsa. Yhteysviranomaisen lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava. Yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa hankkeesta vastaavalle ja liittää mukaan myös kaikki muut ohjelmasta saamansa lausunnot ja mielipiteet.

Ohjelmavaiheen jälkeen hankkeesta vastaava arvioi hankkeensa ympäristövaikutukset. Arviointi tulee tehdä arviointiohjelman sekä yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitettyjen täydennysten mukaisesti. Arvioinnin tulokset hankkeesta vastaava kokoaa ympäristövaikutusten arviointiselostukseksi, joka toimitetaan yhteysviranomaiselle.

Yhteysviranomainen tiedottaa arviointiselostuksen valmistumisesta, asettaa sen nähtäville ja varaa mahdollisuuden mielipiteiden ja lausun-

tojen antamiseen. Nähtävilläolovaiheen päätyttyä yhteysviranomaisen antaa oman lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa arviointiselostuslausuntonsa sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle.

YVA-menettelyssä ei myönnetä lupaa hankkeen toteuttamiselle, vaan se on asioiden selvittämistä tulevaa päätöksentekoa varten. Täten YVA-menettelyyn tai yhteysviranomaisen lausuntoon ei liity valitusoikeutta. YVA-menettelyn puutteellisuudesta voi valittaa vain hankkeen muun lain mukaisen lupapäätöksen valituksen yhteydessä. Täten esim. hankkeen ympäristölupapäätöksen valitusaikana voi valittaa myös siitä, että hankkeen vaikutukset on arvioitu puutteellisesti YVA-menettelyn yhteydessä.

Hankkeen tarkoitus ja sijainti

Navitas Kehitys Oy on suunnittelemassa yhdessä Itä- ja Keski-Suomen alueidenjäteyhtiöiden ja Varkauden Aluelämpö Oy:n kanssa Leppävirran Riikinnevan jätelaitosalueelle sijoittuvan Ekovoimalaitoshankkeen rakentamista. Jätelaitos sijaitsee Leppävirran kunnassa noin 6 km etäisyydellä Varkauden kaupungista pohjois-luoteeseen. Jätelaitosalue rajoittuu etelässä Joroisten kunnan rajaan.

Ekovoimalaitos on pääasiassa syntypaikkalajittelua yhdyskuntajätettä hyödyntävä lämmön- ja sähköntuotantolaitos. Laitoksessa voidaan hyödyntää myös rakennusjätettä ja jätetuuta sekä mahdollisesti kyllästettyä puuta. Laitoksen polttoteho on enintään 66 MW. Laitoksessa polttoaineena hyödynnettävät jätteet kerätään pääosin Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan maakuntien alueilta. Ekovoimalaitos voidaan käyttöönottaa aikaisintaan vuoden 2015 lopulla.

Ekovoimalaitoksen ensisijaisena tavoitteena on lisätä Itä- ja Keski-Suomen alueella toimivien jätehuoltoyhtiöiden syntypaikkalajittelun yhdyskuntajätteen hyödyntämistä sekä turvata Varkauden kaupungin tarvitseman kaukolämmön tuotanto.

Arvioitavat vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa tarkasteltavat vaihtoehdot ovat:

Vaihtoehto (VE0): Nollavaihtoehdossa tarkastellaan Ekovoimalaitoksen rakentamatta jättämistä, jolloin jäte- ja energiahuolto järjestetään vaihtoehtoisella tavalla. Nollavaihtoehdossa Ekovoimalaitoksen tuottama kaukolämpö ja sähkö tuotetaan vaihtoehtoisella tavalla Varkauden alueella ja jätteet kuljetetaan olemassa oleviin tai rakenteilla oleviin polttolaitoksiin hyödynnettäväksi.

Vaihtoehto (VE1): Vaihtoehdossa VE1 tarkastellaan *arinatekniikkaan* perustuvan kaukolämpöä ja sähköä tuottavan Ekovoimalaitoksen rakentamista ja käyttöä. Hankevaihtoehto käsittää kattilaitoksen lisäksi turbiini-generaattorilaitoksen, polttoaineen vastaanottojärjestelmän ja varas-

toinnin, savukaasujen puhdistusjärjestelmät, kemikaalivarastot, savupiipun sekä tuhka- ja lopputuotevarastot sekä ilmajäähdytyslaitteet. Lisäksi tarkastellaan savukaasun puhdistustuotteen mahdollista käsittelyä loppusijoitusta varten sekä jätteiden välivarastointia Riikinnevan jätelaitoksen alueella Ekovoimalaitoksen seisokkien aikana.

Vaihtoehto (VE2): Vaihtoehdossa VE2 tarkastellaan *leijutekniikkaan* perustuvan kaukolämpöä ja sähköä tuottavan voimalaitoksen rakentamista ja käyttöä. Hankevaihtoehto VE2 käsittää hankevaihtoehtoon VE1 mukaiset laitteet ja järjestelmät sekä leijutekniikan vaatiman jätteen esikäsittelylaitoksen.

Vaihtoehdoissa VE1 (arinakattila) ja VE2 (leijukattila) vaikutuksia arvioidaan voimalaitoksen enimmäispolttoainemäärällä 170 000 t/a - ja polttoaineteholla 66 MW.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

YVA-lain 13 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. YVA-lain 13 §:n 2 momentin mukaisesti hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai siihen rinnastettavasta muusta päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon. Hanke edellyttää ainakin seuraavassa kuvattuja lupa- ja hyväksymismenettelyjä.

Hankkeen toteuttaminen vaatii ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen ympäristöluvan. Lupaviranomaisena toimii Itä-Suomen aluehallintovirasto. Ympäristövaikutusten arviointiselostus tulee liittää ympäristölupahakemukseen.

Kaikki uudisrakennukset vaativat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisen rakennusluvan, jonka myöntää Leppävirran rakennusvalvontaviranomainen. Lupaharkinnan yhteydessä rakennusvalvontaviranomainen tarkastaa mm. sen, että suunnitelma on voimassa olevien asemakaavan ja rakennusmääräysten mukainen. Ympäristövaikutusten arviointiselostus tulee liittää rakennuslupahakemukseen.

Laitoksella käytettävien kemikaalien määrästä riippuen voimalaitokselle tulee hakea turvallisuus- ja kemikaalivirastolta valtioneuvoston vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun asetuksen mukaista lupaa (kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi) tai vaihtoehtoisesti tehdä aluepelastuslaitokselle ilmoitus (kemikaalien vähäinen käsittely ja varastointi).

Ilmailulain (1194/2009) nojalla yli 30 metriä korkeiden rakennelmien, kuten piipun rakentaminen vaatii Liikenteen turvallisuusvirastolta TraFilta haettavan lentoesteluvan.

Voimajohtoreittien maastotutkimus edellyttää aluehallintoviraston lunastuslain (603/1977) mukaista lupaa tutkimuksen suorittamiseen. Myös maa-alueiden lunastus voimajohdon rakentamista varten vaatii lunastuslain mukaisen lunastusluvan.

Painelaitteiden suunnittelua, valmistusta, asennuksia, korjauksia ja tarkastuksia sääntelee painelaitelaki (869/1999). Painelaitteiden turvallisuutta ja määräyksien noudattamista valvoo turvatekniikan keskus.

Arviointimenettelyn sovittaminen yhteen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Itä-Suomen aluehallintovirasto ei saa antaa ympäristölupapäätöstä ennen kun sillä on käytössään hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen siitä antama yhteysviranomaisen lausunto.

Jotta hanke voi ylipäättään toteutua, vaatii se aluetta ja vaikutusaluetta koskevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia kaavoja. Leppävirran kunta ja Varkauden kaupunki ovat laatimassa aluetta koskevaa asemakaavaa sekä osayleiskaavaan muutosta ja laajennusta. Hankkeen suunnittelussa on huolehdittava eri kuntien alueilla tehtävän kaavoituksen ja YVA-vaiheen yhteensovittamisesta, yhdenmukaisuudesta ja yksiselitteisyydestä. Em. syystä sekä hankkeen arviointiselostuksesta ja kaavoitustilanteesta on järjestetty Leppävirran kunnan, Varkauden kaupungin ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa yhteinen yleisötilaisuus.

Hankkeen vaikutukset esim. liikenteen osalta saattavat vaikuttaa myös valtatie 5:n liittymäratkaisuihin.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ELY-keskus on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Varkauden kaupungin, Leppävirran ja Joroisten kunnan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen ilmoitustauluilla 22.11.2012 - 2.1.2013 välisenä aikana. Kuulutus on julkaistu Varkauden lehdessä ja Soisalon-Seutu -lehdessä 22.10.2012. Arviointiselostus on ollut nähtävillä arviointimenettelyn ajan Varkauden kaupungintalolla, Leppävirran ja Joroisten kunnan virastossa ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualueella sekä internetissä osoitteessa www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/yva. Arviointiselostuksen nähtäville tulosta on tiedotettu myös ELY-keskuksen 23.11.2012 julkaisemalla tiedotteella.

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty Varkauden kaupungintalolla 29.11.2012.

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausuntoja ja mielipiteitä viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 2.1.2013 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Savon ELY-keskukselle toimitettiin arviointiselostuksesta yhteensä 12 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon ELY-keskus toimittaa kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä Navitas Kehitys Oy:lle tämän lausunnon liitteinä. Navitas Kehitys Oy:n tulee tutustua lausuntoihin ja mielipiteisiin kokonaisuudessaan sekä ottaa niissä esille tulevat asiat tarpeellisilta osin huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa, sillä tässä yhteysviranomaisen lausunnossa ei nosteta esille kaikkia osallisten esille tuomia asioita.

Selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä sisältö oli yhteysviranomaisen mielestä seuraava:

Etelä-Savon ELY-keskus pitää arviointiselostusta laadukkaana ja havainnollisena. ELY-keskus toteaa, että heidän arviointiohjelmasta esittämiä seikkoja on selostuksessa otettu maankäyttöä koskevia tietoja lukuun ottamatta huomioon. Maankäyttöä ja kaavoitusta koskevissa tiedoissa tulisi kuitenkin olla kuvattuna myös Etelä-Savon puoleisesta maankäyttöä ja kaavoitustilannetta. Hankkeeseen liittyvistä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista olisi voinut mainita muutakin kuin toimivat yhteysverkot ja energiahuolto – kokonaisuuden.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan linnustoselvitystä tulisi täydentää tarkastamalla Luonnontieteellisen Keskusmuseon Rengastustoimistolta mahdolliset sääksen pesäpaikat hankealueen läheisyydessä.

ELY-keskus pitää tehtyä ympäristömeluselvitystä monipuolisena ja selkeänä.

Jätteen välivarastoinnista aiheutuvien haittojen ehkäisyä on tarkasteltu yleisellä tasolla. Hajuhaittoja voi syntyä käyttökatojen ja seisokkien aikana. Haittojen ehkäisemisessä ja lieventämisessä on otettava huomioon mahdollinen hajuongelma sekä haittaeläimet. Jätteen varastointiin liittyvää toiminnan kuvausta on syytä tarkentaa ympäristölupahakemusta varten.

Lausunnossa todetaan, että mikäli sairaalajätettä käsitellään laitoksella, toiminnan kuvausta on tarpeen tarkentaa ympäristölupahakemuksessa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaarallisten jätteiden hyödyntämisestä on tarkasteltu selostuksessa varsin suppeasti. Myös tietoja varallisten jätteiden välivarastoinnista sekä mahdollisesti kyllästetyn puujätteen käsittelyn ja esikäsittelyn tarkastelua olisi tarkennettava lupahakemusta varten.

ELY-keskus toteaa lausunnossaan pitävänsä tärkeänä haitallisten vaikutusten riittävää huomioimista suunnittelun edetessä. Häiriötilanteisiin, onnettomuuksiin sekä ympäristöriskeihin tulee varautua myös riskien-

hallintasuunnitelmalla mm. teknisin ratkaisuin sekä toimintatapojen ja ohjeistuksen keinoin.

Etelä-Savon maakuntaliiton mukaan arviointiselostus on hyvin ja kattavasti laadittu. Maakuntaliitto pitää Riikinnevan aluetta jätteiden kuljetusmatkojen puolesta ihanteellisena. Nollavaihtoehtoon verrattuna Varkauden seudun kokonaisliikennesuorite jopa alenee. Lisäksi Riikinnevalle on toimiva kaatopaikka, johon sivu- ja lopputuotteet voidaan sijoittaa, jolloin niitä ei tarvitse erikseen kuljettaa mihinkään. Lausunnossa todetaan, että ekovoimalaitoksella ei ole välillisiä tai välittömiä vaikutuksia Joroisten puolella sijaitsevaan Natura 2000 luonnonsuojeluverkoostoon kuuluvaan Jäppilän ja Joroisten vanhojen metsien suojelualueeseen tai Kivimäensalon alueen metsiin. Maakuntaliiton mukaan Riikinnevan Ekovoimalaitoksen rakentaminen toteuttaa Itä-Suomen jätesuunnitelman ja Savon ilmasto-ohjelman tavoitteita. Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Itä-Suomen aluehallintovirasto toteaa lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei juuri ole otettu huomioon aluehallintoviraston arviointiohjelmasta antamaa lausuntoa. Terveysvaikutuksia on arvioitu, mutta sosiaalisten vaikutusten arviointi tätä hanketta ajatellen on käytännössä tekemättä. Melun ja savukaasupäästöjen terveysvaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Toiminnasta ja liikenteestä aiheutuvan melun ja savukaasujen leviämistä on selvitetty leviämismallilaskelmilla. Sorsakoskentien liikenneturvallisuuteen ei ole kiinnitetty arvioinnissa huomiota ollenkaan. Sosiaalisten vaikutusten arviointi tukeutuu vastaavien hankkeiden yhteydessä suoritettuun arviointiaineistoon ja niiden referointiin, jota on paikallisesti täydennetty yleisötilaisuudella ja hankkeen seurantaryhmällä. Aluehallintoviraston mukaan selostuksesta ei ilmene toukokuussa pidettyyn yleisötilaisuuteen osallistuneiden lukumäärä. Seurantaryhmä on kokoontunut kerran arviointiohjelman tekovaiheessa ja toisen kerran arviointiselostuksen tekovaiheessa. Avomiksi jää, kuinka laajasti on syntynyt vuorovaikutusta asukkaiden kanssa ja onko tällä tavoin saavutettu ympäristövaikutusten arvioinnin tavoitetta lisätä hankkeen vaikutusalueen väestön tiedonsaantia hankkeen ympäristövaikutuksista ja lisätä heidän mahdollisuuksia osallistua hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin.

Aluehallintovirasto toteaa asutuksen nykytilakuvauksen olevan edelleenkin puutteellinen. Hankkeen vaikutusten tarkastelualueella olisi pitänyt esittää kartalla asuinkiinteistöjen ja loma-asuinkiinteistöjen sekä talousvesikaivojen sijainti. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on oleellista tietää, millaista asutusta ja muita häiriintyviä kohteita sekä toimintaa vaikutusten arviointialueella on: haittaako/estääkö hanke asukkaiden ja muiden erityisryhmien asumista, olemista ja liikkumista sekä elinkeinonharjoittamista. Monesta selostuksessa olevasta kartasta puuttuu mittakaava, joka auttaisi sisällön hahmottamista.

Keski- Savon ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Itä- Suomen alueella ei ole, eikä ole suunnitteillakaan muuta järkevää ratkaisua jätteen hyödyntämiseksi kohtuullisella etäisyydellä jätteen syntypaikasta. Ympäristölautakunta painottaa edelleen, että liikenteellisesti Riikineva sijaitsee keskeisellä paikalla Itä-Suomen alueen jätteiden käsittelemisen kannalta. Ratkaisun toteuttamatta jättäminen merkitsisi jätteiden kuljetusmatkojen merkittävää lisääntymistä ja kuljetusten aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen ja muiden ympäristövaikutusten nettolisäystä. Muunlaiset jätteen käsittelyjärjestelmät erilaisine lainsäädännön laatuvaatimuksineen terveydensuojelun, hygienisoinnin, lopputuotteen laadunvalvonnan ym. seikkojen kannalta saattaisivat lautakunnan näkemyksen mukaan johtaa erittäin monimutkaiseen ja kalliiseen jätehuoltojärjestelmään.

Lautakunnan mukaan selostuksessa on pääosin riittävän laajasti selvitetty niitä kysymyksiä ja ympäristövaikutuksia, joita on noussut esiin lausunnoissa ja mielipiteissä. Mutta sairaalajätteen esikäsittelyä leijukattilavaihtoehdossa: miten ja missä, ei selostuksessa ole riittävän tarkasti kerrottu. Jää epävarmuus siitä, miten se on ylipäänsä järjestettävissä.

Myös Sorsakoskentien liikenneturvallisuuteen on syytä kiinnittää huomiota. Liikenneturvallisuus tiellä tulee olla varmistettu jo laitoksen rakentamisen alkaessa.

Lautakunta pitää hanketta erittäin tarpeellisena; EU kaatopaikkadirektiivin vuoksi biohajoavan yhdyskuntajätteen sijoittamista kaatopaikoille tullaan rajoittamaan voimakkaasti vuonna 2016. Hanke tukee myös valtakunnallisen jätesuunnitelman, ilmastostrategian sekä alueellisten jätesuunnitelmien tavoitteita. Lisäksi se toteuttaa uudistetun jätelain omavaraisuus- ja läheisyysperiaatetta.

Liikenneviraston näkemyksen mukaan arviointiohjelmassa esitettyjä liikennetietoja on täydennetty hyvin arviointiselostukseen. Hankkeesta aiheutuva liikenne on kuitenkin kuvattu ja vaikutukset arvioitu tarkasti vain toiminnanaikaisten vaikutusten osalta. Rakentamisen aikaista liikennettä ja sen vaikutuksia on käsitelty hyvin yleispiirteisesti. Liikenneviraston näkemyksen mukaan rakentamisen aikaisia vaikutuksia olisi ollut perusteltua tarkastella tarkemmin ja vaikutuksiin sekä niiden lieventämiseen tulee kiinnittää jatkossa huomiota.

Liikennevirasto toteaa, että selostuksessa esitettyjen raskailla ajoneuvoilla hoidettavien kuljetusten etäisyyksien vaihteluvälit ovat suuret, eikä selostuksesta käy ilmi, mitä etäisyyksiä laskelmien pohjana on käytetty. Selostuksesta ei myöskään käy ilmi loma-asuntojen ja asunkiihteistöjen sijainnit suhteessa voimalaitokseen. Vaikutusalueen kiinteistöt ja loma-asunnot olisi ollut tärkeä esittää kartalla, mikä olisi helpottanut huomattavasti vaikutusten hahmottamista. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia olisi

ollut myös syytä arvioida rakentamisen aikaisten vaikutusten osalta tässä yhteydessä, luvussa 8.1 esitettyä tarkemmin. Liikennevirasto katsoo, että nopeusrajoitusten alentamiseen sekä rakennusaikaisiin liikennejärjestelyihin liittyen on tärkeä olla hyvissä ajoin yhteydessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen L-vastuualueeseen. Liikennevirasto pitää myös tärkeänä lähiasukkaiden riittävän kattavaa tiedottamista hankkeen eri vaiheissa.

Liikennevirasto tuo lausunnossaan esille, että karttatarkastelun perusteella voimajohto tulisi risteämään useamman tien kanssa, mukaan lukien Varkaudentien ja valtatie 5. Risteämäkohtia ja niihin liittyviä turvallisuusvaikutuksia ei ole kuitenkaan tarkasteltu arviointiselostuksessa. Liikenneviraston mukaan ilmajohdon risteämäkohtiin teiden kanssa ja liikenneturvallisuuden varmistamiseen on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota johtolinjojen suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.

Liikennevirasto pitää puutteena, että vaikutusten arvioinnin laativeita asiantuntijoita ei ole arviointiselostuksessa mainittu vastuuhenkilöä lukuun ottamatta. Arvioinnin läpinäkyvyyden varmistamiseksi YVA-selostukseen tulisi kuvata arvioinnin tekijät osa-alueittain.

Henkilö A.A. esittää kannanotossaan, että toteutettavaksi vaihtoehdoksi tulisi valita ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetty nollavaihtoehto, jossa Riikennevan jätteenpolttolaitosta ei lainkaan rakenneta. Henkilön näkemyksen mukaan tulisi lähteä viemään eteenpäin Varkauden Aluelämpö Oy:n oman, pääasiassa puuta energianlähteenä käytettävän voimalan rakentamista, joka todetaan kannanotossa olevan pidemmällä aikavälillä kallista massiivista jätteenpolttolaitosta huomattavasti kestävämpi ja ympäristöystävällisempi vaihtoehto. Henkilön käsityksen mukaan tämä vaihtoehto työllistäisi myös merkittävästi Varkauden seudulla. Henkilö katsoo, että nollavaihtoehdon vaikutusten hahmottaminen on kyseisessä raportissa jäänyt liian vähälle huomiolle, vaikka niitä ei ole voitu täysin ohittaa. Raportissa on myös havaittavissa tietynlaista sisäänrakennettua tarkoituksenhakuisuutta, jonka avulla pyritään ilmeisesti vaikuttamaan siihen, että jätteenpolttolaitoksen rakentamisvaihtoehto toteutuisi.

Henkilön näkemyksen mukaan raportissa vähätellään jätteenpolttolaitoksen rakentamisen aikana aiheutuvia haittoja. Hänen mielestä raportissa yritetään myös tarjota sellainen mielikuva, että jätteenpolttolaitoksen toiminnan päätyttyä, laitos puretaan, eikä sen toiminnasta aiheudu ympäristölle mitään pysyviä haittavaikutuksia. Kananoton mukaan on ilmeistä, että haitallisia vaikutuksia tulee kohdistumaan maaperään ja läheisiin vesistöihin. Raportissa vähätellään jätteenpolttolaitoksen vaikutuksia ilman laatuun sijaintialueellaan ja koko Varkauden seudulla. Raportissa ei puhuta mitään siitä, että jos jätteitä poltetaan liian alhaisessa lämpötilassa tai sopimattomalla tekniikalla, saattaa syntyä myös suuri määrä terveydelle erittäin haitallisia päästöjä kaukolämpöenergian li-

säksi. Raportissa on vähätelty myös niitä vaikutuksia, joita laitoksen rakentamisesta aiheutuisi lähialueilla pysyvästi asuvilla ja niille, joilla on alueella vapaa-ajan asuntoja sekä matkailuyrittäjille. Henkilö katsoo, että massiivinen jätteenpolttolaitos ei ole matkailuvallti eikä vetovoimapalvelu, joiden kehittämisestä Varkauden kaupungin talousarviossa puhutaan. Henkilön mukaan valmistelun yhteydessä jätteenpolttolaitoksen lähialueilla asuvien mielipidettä on vähätelty, alkuvaiheessa sitä ei vauduttu tiedustelemaan lainkaan. Hänen näkemyksen mukaan raportissa vähätellään myös niitä vaikutuksia, joita jätteenpolttolaitoksen rakentamisesta aiheutuisi luonnolle ja ympäristölle sekä lähialueen virkistyskäyttömahdollisuuksien heikentyessä.

Kannanotossa todetaan, että jätteenpolttolaitoksen valmistumisen jälkeen syntyvien uusien vakinaisten työpaikkojen määrä on melko pieni verrattuna hankkeen mittaviin kokonaiskustannuksiin. Hänen mukaansa tilanne on tässä suhteessa samanlainen kuin viidennen ydinvoimalan suhteen, joka on tällä hetkellä vasta kuusi vuotta myöhässä alkuperäisestä tavoiteaikataulusta. Kannanotossa ehdotetaan, että jos jätteenpolttolaitos toteutuu, Pohjois-Savon ELY-keskuksen tulisi pyrkiä vaikuttamaan siihen, että sen tontin kulmaukseen voitaisiin rakentaa myös pieni ihmisten tuhkauslaitos, jollainen Varkaudesta puuttuu.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan arviointiohjelmassa on huomioitu eri näkökulmia ja esitetty monipuolisesti arvioita hankkeen vaikutuksista maankäyttöön, ympäristöön ja liikenteeseen. Metsähallitus korostaa lausunnossaan liito-oravan huomioonottamista ja suojelualueelle aiheutuvan melutason pitämistä mahdollisimman alhaisena niin rakennusvaiheessa kuin toiminnan aikanakin. Arviointiselostuksen mukaan luonnonsuojelualueita koskevat melun ohjearvot (päiväaika 45 dB ja yö 40 dB) eivät ylitä Ekovoimalaitoksen toimiessa. Arviointiselostuksen mukaan lyhytaikainen maksimitaso saattaa kuitenkin ylittää nämä ohjearvot. Metsähallituksen mukaan tämä tulisi ottaa huomioon erityisesti liito-oravan lisääntymisaikaan, huhtikuun alusta kesäkuun puoliväliin.

Pohjois-Savon liitolla ei ole arviointiselostuksesta huomautettavaa.

Henkilöt B.B. ja C.C. ja 20 muuta valtuuttajaa tuovat lausunnossaan esille epäilyksen Ekovoimalaitoksen taloudellisesta kannattavuudesta. YVA:sta poiketen Mustankorkea Oy ei ole lähtenyt mukaan hankkeeseen ja näin ollen esitetty väestöpohja supistuu noin 27 %, jolloin myös esitetyt jätepolttoaineen määrät pienenevät yli 20 % alkuoletusarvoista. YVA:ssa oletetaan jätemäärien vähenevän myös muiden seikkojen mm. tulevien lainsäädännön muutosten johdosta. Henkilöiden mukaan Mustankorkea Oy:n toimiessa jätteenpolttolaitoksena sopimusperusteisesti, sisältää se kuitenkin epävarmuustekijän polttoaineen riittävyydestä kahdesta syystä. Kiteellä on alkamassa Ekokemin hanke uuden jätteenpolttolaitoksen rakentamiseksi ja on ilmeistä, että Riikinneva ja Kitee läheisyytensä vuoksi kilpailevat samoista polttoainevarannoista. Kannan-

otossa todetaan myös Mustankorkea Oy:n luontaiseksi jätteenajosuunnaksi Tampere, eikä vähiten paremman tieverkon vuoksi, kuin mikä johtaa Jyväskylästä Leppävirralle. Henkilöiden näkemyksen mukaan tämänhetkisten tosiasioiden perusteella, YVA:ssa esitetyt laskelmat eivät voi olla ekovoimalaitoksen taloudellisen toiminnan perusteita. YVA:ssa painotetaan useissa kohdissa uuden jätelain vaatimuksia läheisyysperiaatteesta. Riikinvoima Oy:n sopimusosapuolena olevan Puhas Oy:n toiminta-alueelta on lyhin matka Kiteen tulevalle jätteenpolttolaitokselle. Puhas Oy:n liittyminen Riikinvoima Oy:öön ei ole jätelain hengen mukainen valinta, eikä sen vaikutusta polttoaineen tuottajana ekovoimalaitokselle pidä huomioida pysyvänä ratkaisuna. Henkilöiden mukaan polttoaineen riittävyys näyttää siis epävarmalta, ja koska uuden jätelain tarkoitus ja pyrkimys on vähentää tulevaisuudessa jätteen määrää edelleen, on oletettavissa, että tulevaisuudessa ekovoimalaitos Riikinnevalle joutuisi käyttämään polttoaineena jotain vaihtoehtoista energianlähdettä. Tähän liittyen on kyseenalaista, onko kaukolämmön tuottaminen ja johtaminen kannattavaa ja järkevää, koska Riikinneva sijaitsee kaukana varsinaisista kaukolämmön tarvitsijoista.

Kannanoton mukaan yleisötilaisuudessa 29.11.2012 on annettu ymmärtää, että Ekovoimalaitoksen toimintamalliksi on valittu VE2 eli leijukattilalaitos. Valinta ihmetyttää henkilöitä, koska selvitysten mukaan leijukattilalaitoksen perustaminen maksaa verrattuna arinakattilalaitokseen moninkertaisesti. Tästä huolimatta Riikinevan käyttömaksulaskelmista on saatu tietoa, jonka mukaan ns. porttimaksu olisi reilusti alle puolet arinakattilalaitoksen maksuista, suhdeluvun ollessa Riikinneva 35 euroa ja arinakattilalaitos 100 euroa. Kannanoton mukaan tällä hetkellä julkisuudessa ei ole tietoja käyttöhintalaskelmien todellisista perusteista ja vaikuttaa siltä, että ne on pyritty tarkoituksellisesti salaamaan.

Liikenne

Henkilöiden näkemyksen mukaan YVA-selostusta ei ole täydennetty Liikenneviraston YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa edellyttämällä tavalla, eikä selostuksessa ole kiinnitetty mitään huomiota liikenneturvallisuuteen. Henkilöiden mukaan Sorsakoskentie, jota pitkin jätekuljetukset Riikinnevalle hoidetaan, on aivan liian kapea jo nykyisin liikenneturvallisuuden kannalta. YVA-selostuksen mukaan liikenne tulisi lisääntymään arkivuorokautena 118 ajoneuvolla, joista raskasta liikennettä tulisi olemaan 54 ajoneuvoa eli 44 % koko lisääntyvästä liikenteen määrästä. Aluetta koskevan osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaselostuksessa väitetään kuitenkin, ettei raskaan liikenteen kohtaamisen todennäköisyys kasva nykyisestään. Kannanoton kirjoittajat pitävät väitettä täysin ristiriitaisena kasvavien liikennemäärien kanssa, ja väitteen tarkoitus on ilmeisesti johtaa lupaviranomaisia harhaan.

Kannanotossa tuodaan esille huoli Sorsakosken päällystetyn ajoradan (6m) leveyden riittävydestä. Kun siirtokuljetus-rekan leveys on 2,60 metriä, niin kohdattaessa tiellä kahden tällaisen auton keskinäinen ohi-

tus välimatka on alle 0,5 metriä, jos molemmat pystyvät ajamaan täysin ajoradan reunassa. Tämä taas ei ole kaikkina vuoden aikoina mahdollista, koska lumenauraus penkat kaventavat käytettävissä olevaa ajoradan leveyttä ja talvikelin normaali liukkaus aiheuttaa varovaisuutta yleisessä ajotavassa. Kannanotossa todetaan, että kaavaselostuksessa on perusteltu ajoradan riittävyttä sillä, että raskaan liikenteen kuljettajat ovat ammattiautoilijoita, mutta tämä väite ei ota lainkaan huomioon muita tiellä liikkuja, paikallisia asukkaita ja kevyttä liikennettä. Erityisesti raskaan liikenteen osuudessa on huomioitava vaarallisten kemikaalien osuus kuljetuksissa. Riikinnevan hanke toisi tälle huonolle tieosuudelle kuljetettavaksi mm. 800 tonnia ammoniakkaa vuodessa, ja tämä on henkilöiden mukaan vakava uhka tienvarren elinympäristölle ja luonnolle. Kannanotossa todetaan kuntoliikkujien osuuden Sorsakoskentiellä olevan huomattava varsinkin siihen aikaan vuodesta, kun alueen latuverkko ei ole käytössä. Tietä käyttävät runsaasti myös pyöräilijät, jalankulkijat ja rullaluistelijat. Peräahontien päässä sijaitseva Suomen Ladun maja ja Suomen Ladun maja on useiden kuntoliikuntatapahtumien pääte piste/tapahtumapaikka.

Kaavaselostuksessa on todettu, että raskaan liikenteen aiheuttama liikenneturvattomuuden tunne ja valaisematon tie pitää tarpeettoman kevyen liikenteen poissa Sorsakoskentieltä. Kannanotossa todetaan, että tässä lauseessa kiteytyy hanketta eteenpäin vievien tahojen piittaamattomuus liikenneturvallisuudesta ja alueen asukkaiden ja muiden tiellä liikkujien oikeudesta vapaaseen liikkumiseen, joka on kirjattu jo perustuslakiin. Kannanotossa tuodaan esille Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennevastuualueen yleiskaavan muutoksesta 13.12.2012 antama lausunto, jossa ELY-keskus on todennut, että kaavaselostuksessa on esitetty kevyen liikenteen olosuhteiden osalta sellaisia vaikutuksia, jotka selvästi ovat maantielain liikenneturvallisuuustavoitteiden vastaisia.

Kannanoton mukaan kaikki tämä edellä esitetty osoittaa hankevastaavien syvää piittaamattomuutta liikenneturvallisuuutta ja ihmisten perusoikeuksia kohtaan. Allekirjoittajan vaativat, että liikenneselvitykset tehdään laajempina ja tarkkailuajankohdat on valittava niin, että ne pystyvät kuvaamaan Sorsakoskentien monipuolista käyttöä ja ottavat huomioon kaikki tienkäyttäjryhmät.

Liikennemelua ja raskaasta liikenteestä aiheutuvaa värinähaittaa on myös tutkittava nykyistä paljon laajemmin ja koko matkalta 5-tien Huruslahden liittymästä Riikinnevan tien risteykseen. Henkilöt katsovat myös, että Riikinnevan Ekovoimalaitoksen toiminnan perusedellytyksiä on toimiva ja kaikille käyttäjäryhmille turvallinen liikenneinfrastruktuuri. Mikäli VE1 tai VE2 toteutuu, on varsinkin Sorsakoskentien alkupäässä rakennettava meluvalleja vakituksessa asumisessa oleville kiinteistöille ja tien ajokaista leveydet laajennettava siten, että tie on kaikille käyttäjäryhmille turvallinen. Kannanotossa todetaan, että VE0- vaihtoehdossa, jossa jätteet kuljetettaisiin jo olemassa oleviin tai rakenteilla oleviin (Kitee)

polttolaitoksiin, on voimakkaasti liioiteltu siirtokuljetusten kilometrimääriä ja sitä kautta päästöjä. Myös liikenne, joka suuntautuisi muualta Riikin-
nevalle vaihtoehtoissa VE1 ja VE2, aiheuttaa päästöjä ja tätä vaikutus-
ta ei ole otettu lainkaan huomioon.

Vaikutukset ihmisiin

Kannanotossa todetaan, että aluehallintovirasto on lausunnossaan YVA- ohjelmasta tuonut julki useita näkökulmia ihmisten hyvinvoinnista, jotka on kuitenkin jätetty huomiotta tai kommentoitu minimaalisesti YVA-
selostuksessa. Aluehallintovirasto on pitänyt tärkeänä asukaskyselyn ja / tai haastattelujen tekemistä talouksille ja vapaa-ajan kiinteistöjen omis-
tajille. Allekirjoittajat ovat kysyneet tätä asiaa yleisötilaisuudessa Var-
kaudessa, mutta vastausta ei saatu. YVA- selostuksessa on viitattu
muiden samankaltaisten hankkeiden yhteydessä tehtyihin asukas-
kyselyihin ja yleistetty asia tältä osin. Henkilöiden mukaan tämä ei riitä,
eikä kuvaa tämän hankkeen tilannetta, koska tässä hankkeessa ollaan
toteuttamassa kokeilulaitosta, jota ei koskaan aikaisemmin ole Suo-
messä tehty. Menettely osoittaa sitä samaa välinpitämättömyyden linjaa
paikallisia asukkaita kohtaan, joka on havaittavissa myös muualla tässä
YVA- selostuksessa. Kannanotossa todetaan, että AVI edellyttää lau-
sunnossaan myös, että terveysvaikutukset selvitetään myös melun, ha-
jun ja päästöjen osalta, sekä hankkeen vaikutus talous- ja uimavesien
laatuun. Henkilöt ovat YVA- ohjelmasta antamissaan lausunnoissa esit-
täneet huolen elinympäristöstämme ja peräänkuuluttavat edelleen oike-
utta puhtaaseen elinympäristöön ja luonnosta saataviin marjoihin, sie-
niin ja kaloihin, joiden kautta välilliset vaikutukset ihmisiin voivat olla en-
nalta arvaamattomia ja jota seikkaa ei tässä YVA- selostuksessa ole riit-
tävästi tutkittu.

Hankevaihtoehdot

YVA- selostuksessa esitetty vaihtoehto VE0, jossa ekovoimalaitosta ei
rakenneta, on henkilöiden mielestä käsitelty harhaanjohtavilla perusteil-
la. Vaihtoehdon perusolettamus (jätteenpolttolaitosta ei rakenneta) on
heidän mielestä ainoa oikea, mutta siinä ei ole tutkittu sitä vaihtoehtoa,
että Kiteen jätteenpolttolaitos toimii täydellä kapasiteetilla. Tämä on hei-
dän näkemyksen mukaan kuitenkin jo lähitulevaisuudessa todellinen
vaihtoehto, joka tunnustaa uuden jätelain läheisyysperiaatetta. Kannan-
oton kirjoittajat esittävät YVA- selostusta laajennettavaksi siten, että uu-
dessa vaihtoehdossa VE3 tutkitaan Kiteen toiminnan pohjalta kaikkien
osakasjäteyhtiöiden luontaiset kuljetussuunnat, esim. Mikkelistä Kot-
kaan. VE0 vaihtoehdon kuljetussuunnat ovat hyvin hataran tutkimuksen
varassa tällä hetkellä ja vaikuttavat enemmän tarkoitushakuisesti teh-
dyiltä arvioilta.

Kannanotossa todetaan, että YVA-selostuksessa on epäkohta vaihtoeh-
tojen VE1 ja VE2 polttoaineiden kokonaisenergiälukujen välillä (s 24.,
taulukko 2). Henkilöiden näkemyksen mukaan polttoaineen kokonais-
energia ei voi kasvaa mekaanisella esikäsittelyllä vaihtoehdon VE2 hy-

väksi. Kannanotossa tuodaan lisäksi esille, että Varkauden kaupungin aluelämmön tarvitsema energia voitaisiin kehittää polttoaineteholtaan 55 MW, lämpöteholtaan 50 MW kattilalla, jolloin tarvittava jätemäärä olisi noin 75 000 t/a. Tarvittavan pääoman saamiseksi polttoaineteholtaan 66 MW:n leijukattilan tehon perustelemiseksi on VE2:een lisätty 250 GWh:n sähkö- ja lauhdutusenergia. Näin saatu jätemäärä on saatu nostetuksi määrään 170 000 t/a.

Kannanoton mukaan Varkauden kaupungin ja Stora Enso Oy:n lämmöntoimitussopimuksen päätyminen heinäkuussa 2015 on jätetty huomioimatta kaikissa YVA-selostuksen vaihtoehdoissa. Henkilöiden mukaan on huomattavasti edullisempaa ja ympäristöystävällisempää modernisoida jo olemassa olevia lämmöntuotantoon käytettäviä polttokattiloita, jotka käyttäisivät polttoaineena esikäsiteltyä, paalattua jätettä. Hankeen tavoitteissa perusolettamuksena oleva syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte, on vielä kaukana tulevaisuudessa ja syvällä ihmisten asenteissa. Pelkkä uusi lainsäädäntö ei korjaa jätteen tuottajien käyttäytymistä lajittelussa.

Kannanotossa todetaan, että YVA- selostuksen vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 ei käy ilmi kuinka paljon ekolaitoksessa poltetaan polttoöljyä vuosittain ja kuinka paljon, kaukolämmön tarpeen ollessa suurimmillaan, joudutaan polttamaan fossiilisia polttoaineita pienemmissä lisälämpölaitoksissa eli vaihtoehdolla VE0. Lisäksi allekirjoittajien mukaan YVA- selostuksesta löytyy useita epäselviä määritelmiä, joiden on tarkoitus puoltaa VE2- vaihtoehdon valintaa, mm. YVA- selostus, sivu 6-7 ”Hankevaihtoehdon VE2 kuuluvassa leijukattilassa jätteiden energia voidaan hyödyntää jonkin verran tehokkaammin kuin hanke-vaihtoehdon VE1 arinakattilassa.” YVA- selostus, sivu 8 ”Leijukattila voi olla energiatehokkuudeltaan arinakattilaa parempi korkeamman kattilahyötysuhteen, sähkön tuotannon hyötysuhteen ja säädettävyyden vuoksi.” Epämääräiset kuvaukset kertovat myös hanketta vetävien tahojen epävarmuudesta VE2- vaihtoehdon puolesta ja hankkeen edetessä on edelleen epäselvää, miksi tätä vaihtoehtoa ollaan puoltamassa niin vahvasti.

Koska leijukattila tekniikalla varustettua jätteenpolttolaitosta ei ole vielä koskaan Suomen oloissa käytetty, on kannanoton mukaan erittäin epäselvää kuinka riskit poikkeuksellisissa toimintatilanteissa voidaan hallita. Riskienhallinta on YVA- selostuksessa käsitelty ylimalkaisesti, ilman sen suurempaa perehtymistä uuden tekniikan riskeihin. Myös Sosiaali- ja terveysministeriö on YVA- ohjelma lausunnossaan tuonut selvästi esille leijutekniikkapolton rajoittuneemman toiminta-alueen kuin arinapolttotekniikassa, painottaen mm. sairaala- ja elintarviketeollisuusjätettä.

Luonto- ja ympäristövaikutukset

Kannanoton kirjoittajat pitävät YVA-selostuksessa esitettyä luontoselvitystä liian suppeana, täyttäen vain ehdottomasti minimissään lain kriteerit. Heidän näkemyksen mukaan osayleiskaavaa varten tehty luontosel-

vitys on sinällään kattava, mutta toteavat sen rajautuvan vain kaava-alueelle eikä näin ollen riitä täydentämään ekovoimalaitoksen luontoselvitystä. Selvityksissä on käytetty vanhoja ja näin ollen ilmaisia tutkimustietoja, mutta nämä tiedot olisi pitänyt päivittää ja luontoselvitystä laajentaa alueellisesti, varsinkin kaatopaikka-alueen eteläpuolisiin osiin. Kannanoton kirjoittajat pitävät puutteena lepakkokartoituksen puuttumista. Vastaavilla hankkeilla muualla Suomessa on tehty lepakkoselvitykset ja allekirjoittajat vaativat näin meneteltävän myös Riikinnevan hankkeen yhteydessä. Kannanotossa todetaan, että selostuksesta ei käy ilmi laitoksesta muodostuvan hukkalämmön ympäristövaikutusta ja määrää ja vaativat niiden tarkkaa selvittämistä.

Ekovoimalaitoksen suunnitellulta paikalta vain 200 metrin päässä sijaitsee Natura 2000- ohjelmaan kuuluva Metsälän vanhojenmetsien suojelualue. Allekirjoittajat katsovat, että tältä alueelta tulee kartoittaa uhanalaiset lajit, joita vanhoista metsistä löytyy. Vanhojen metsien piirteisiin kuuluvat puiden oksien naavat ym. epifyytit ovat erittäin herkkiä ilman epäpuhtauksille. Mikäli hanke toteutuu, on allekirjoittajien mukaan pelättävissä, että Metsälän- alueen puhtaan ilman indikaattorit menetetään parissa vuodessa. Nämä seikat heikentävät Natura-alueen luontoarvoja ja allekirjoittajat vaativat, että alueella tehdään luonnonsuojelulain mukainen Natura-arvio.

Kannanotossa tuodaan esille huoli alueen läheisyydessä sijaitsevien luonnon lähteiden pilaantumisvaarasta ekovoimalaitoshankkeen toteuttua. Lähimpänä kaatopaikka-aluetta sijaitseva lähde on kahden vakituksessa osumisessa olevan talouden ainoa juomaveden ottopaikka ja vettä käyttää useat loma-asukkaat. Allekirjoittajat ovat tuoneet asian esille jo YVA- ohjelma lausunnoissa, mutta sitä ei ole huomioitu millään tavalla.

Hallintomenettely

Kannanoton mukaan YVA- selostustilaisuudessa paikalla olleet asiantuntijat ja viranomaiset eivät menettelyissään noudattaneet hallintolakia, jonka 2 luku 8§:ssä edellytetään viranomaista vastaamaan tiedusteluihin. Yleisötilaisuudessa useat puheenvuoroissa esitetyt kysymykset jäivät vaille vastausta. Myöskään viranomaisen mahdollisuutta vastata myöhemmin, selvityksen jälkeen kysymyksiin, ei tuotu julki. YVA- menettelyssä ei myöskään ole jälkeinpäin annettaville vastauksille varattua ajankohtaa tai paikkaa. Lisäksi henkilöiden näkemyksen mukaan puheenjohtajana toiminut Pohjois-Savon ELY- keskuksen ympäristönsuojelun erityisasiantuntija Jorma Lappalainen antoi enakkopäätöksen luonteisen lausunnon todetessaan tilaisuuden loppupuolella, vapaasti lainaten:” Vaasan hallinto-oikeus ei koskaan ole kumonnut Itä-Suomen AVI:n päätöksiä, jotka Pohjois-Savon ELY- keskus on valmistellut.” Heidän näkemyksen mukaan tämä on puolueettomalta virkamieheltä hallintolain kannalta väärässä hengessä annettu lausunto ja herättää kysymyksen hänen jääviydestään. Lisäksi kannanotossa tuodaan esille mar-

raskuussa 2012 Varkaudessa pidetyt kuntien jätepäivät, jossa hankkeesta vastaava on todennut, että Riikinnevan ekovoimalahanke saa puolen vuoden sisällä ympäristöluvan ja hankkeen toteuttaminen etenee silloin rakennusvaiheeseen. Henkilöt katsovat, että tällaiset julkisuuteen pääsevät lausunnot aliarvioivat virallista lupaprosessia ja antavat vaikutelman etukäteen tehdyistä sopimuksista lupaviranomaisten kanssa. Samalla lausunto jatkaa hankkeessa useassa kohdassa esille tullutta välinpitämättömyyttä ja ylenkatsovaa linjaa asukkaita ja asianosaisia kohtaan.

Yhteenveto

Yhteenvetona kannanotossa halutaan tuoda esille käsitys, jonka mukaan YVA- selostus on laadittu tarkoitushakuisesti harhaanjohtavaksi ja se sisältää vakavia puutteita monien osa-alueiden selvitysten osalta. Kannanoton mukaan on selvästi nähtävissä, että YVA- selostus on laadittu YVA- ohjelmalausuntojen pohjalta siten, että useiden eri viranomaistahojen lausunnot on ohitettu ja jätetty niissä esiintuodut selvityskohdat käsittelemättä. Henkilöt pitävät viranomaisten, hankevastaavien ja konsulttien käyttäytymistä ja vastaamishalukkuutta yleisötilaisuudessa tehtyihin kysymyksiin epätasapuolisena, eikä heidän mielestään näin ollen täytä sitä vaatimusta vuorovaikutuksesta, mikä YVA- menettelylle on lainsäädännössä asetettu. Kannanotossa vaaditaan, että heidän YVA- selostuksesta antamansa lausunto kokonaisuudessaan liitetään ympäristölupahakemukseen viranomaisten muokkaamatta sitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hankkeesta laadittua YVA-selostusta pääsääntöisesti hyvin ja asiantuntevasti kirjoitettuna. Selostus kuvaa hyvin modernin jätteenpolton välittömiä ympäristöterveydellisiä ja ympäristövaikutuksia, jotka ovat vähäiset ja ympäristölliset ja ympäristöterveydelliset hyödyt suuret. Ministeriö pitää kuitenkin selostusta näkökulmaltaan suppeahkona, koska suurimmat ympäristövaikutukset ovat eri hankevaihtoehdoissa välillisiä ja liittyvät Euroopan Unionin kaatopaikkadirektiivin toimeenpanon ongelmiin. Ministeriön mukaan lähes ainoa välillinen ongelma, johon YVA-selostuksessa kiinnitetään huomiota, on raskaan liikenteen päästöjen lisääntyminen, mikäli polttolaitosta ei rakenneta orgaanisen jätteen hautaamiskiellon astuessa voimaan.

Ministeriö toteaa kiinnittäneensä huomiota YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa siihen, että hankkeen mitoitus ei välttämättä huomioi kaikkia polttoon lopulta ohjattavia jakeita. Ministeriö muistuttaakin, että erilaiset biologisen käsittelyn rejektit eivät täytä uusia kaatopaikkakelpoisuuden kriteereitä. Ongelma koskee myös biologisen käsittelyn lopputuotteita, joiden menekki on ollut huono ja niiden sijoittaminen kaatopaikalle tukirakenteisiin tai verhoiluun on loppumassa. Ministeriö toteaa lausunnossaan, että tällöin erään rejektien ja biologisen käsittelyn lopputuotteiden huolehtimisvaihtoehto on polttaminen.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että YVA-selostuksessa korostetaan uuden jätelain etusijajärjestystä jätehuoltoa ohjaavana keskeisenä periaatteena. Etusijajärjestyksestä voidaan kuitenkin poiketa jätelain mukaan, jos kokonaisuus huomioon ottaen voidaan ympäristönsuojelun sekä terveydensuojelun intressit saavuttaa parhaiten jollain muulla ratkaisulla kuin kierrättämällä. Mikäli Riikinnevan Ekovoimalaitoksen palvelualueella päädyttäisiin Suomen ilmastosta johtuvien biologisen käsittelyn ongelmien vuoksi laajalti siihen, että biojätteet poltettaisiin sekajätteen seassa, johtaisi se ministeriön käsityksen mukaan polttokapasiteettitarpeen tuntuvaan lisääntymiseen. Tämä on ministeriön mukaan luonnollisesti otettava huomioon kapasiteettitarpeen arvioinnissa.

Ministeriö toteaa, että YVA-selostuksessa on asianmukaisesti huomioitu, että laitos tarvitsee erityisesti sairaalasta peräisin oleville ongelmallisimmille jätelajeille erillissyötön ja että leijupetikattila (VE2) ei ole käytännössä soveltuva sairaalajätteille. Selostuksessa polttoa vaativan sairaalajätteen määräksi on arvioitu maksimissaan 300 t/a Riikinnevan Ekovoimalaitoksen palvelualueella. Ministeriö pitää em. 300 tonnin arviota liian pienenä ja pikemminkin arvion alarajana, joskin tunnustaa, että arvion tekeminen on vaikeaa. Ministeriö on tehnyt tarkastelua Kuopion yliopistollisesta sairaalasta ja tilastokeskuksesta saamien jätetietojen pohjalta ja esittää lausunnossaan johtopäätöksenä, että Riikinnevan Ekovoimalaitoksen palvelualueelta voisi polttoon ohjautua tuhansia tonneja erityisjätettä sosiaali- ja terveydenhuollon kaikista toimipisteistä.

TUKES toteaa lausunnossaan, että alueella voimassa oleva kaava on vanha ja uuden yleiskaavan ja asemakaavan laatiminen on käynnissä. Kaavoitus on käynnistetty nimenomaan tätä hanketta silmällä pitäen, joten kaavoitus ei tule asettamaan rajoituksia laitoksen sijoittumiselle. Lähin asutus sijaitsee noin 1,5 km päässä ja lähimmät herkästi häiriintyvät kohteet yli 10 km päässä. Lausunnossa todetaan, että YVA-selostuksessa on huomioitu kemikaaliturvallisuuslain mukainen lupamenettely. Vaarallisten kemikaalien varastointimäärät tarkentuvat myöhemmin, jolloin myös oikea valvontaviranomainen ratkeaa. Toiminnassa käytettävät kemikaalit ovat lähinnä yleisesti käytössä olevia kattilakemikaaleja ja savukaasujen puhdistuksessa tarvittavia kemikaaleja. Kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvää varautumista on käsitelty selostuksen kohdassa 10.3.4 ja häiriö- ja onnettomuuksia sekä ympäristöriskejä kohdassa 8.10. Tukes huomauttaa lausunnossaan, että kemikaalilain mukaisessa käsittelyssä riskien arvioinnissa tulee huomioida myös vaikutukset ihmisiin. Tukesin näkemyksen mukaan laitoksen rakentamiselle kyseiselle alueelle ei ole esteitä.

Varkauden tekninen lautakunta toteaa lausunnossaan, että selostuksen perusteella ympäristövaikutukset on arvioitu riittävän laajasti ja tarkasti. Arviointiselostuksen perusteella hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutusten erot liittyvät jätteiden esikäsittelyyn, muodostuvien jätteiden jakaumaan ja energiatehokkuuteen. Hanke- ja nollavaihtoehtojen mer-

kittävimmät erot liittyvät liikennesuoritteeseen ja siihen liittyviin pako-kaasupäästöihin sekä muodostuviin jätteisiin. Lautakunta katsoo, että kaikki tarkastellut vaihtoehdot ovat ympäristövaikutusten kannalta toteuttamiskelpoisia, eikä Ekovoimalaitoksen sijoittaminen Riikinnevalle aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Varkauden kaupungin tekninen lautakunta toteaa lausunnossaan, että sillä ei ole huomautettavaa Riikinnevan Ekovoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää toteutettavaksi aiotun hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja yhteinäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiaan. Koska arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, siihen ei liity valitusoikeutta. Hankkeen toteuttamista koskevissa muissa laeissa säädetään asianosaisten oikeudesta valittaa hanketta koskevista päätöksistä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana kerätty tieto toimii pohjana tuleville päätöksille. Tärkeää on huomata, että tehtyjä selvityksiä ja arviointeja tulee tarpeen mukaan täydentää ja päivittää suunnitelmien muuttuessa tai tarkentuessa. Samalla on myös muistettava, että arviointeihin liittyy aina epävarmuustekijöitä. Eri vaikutusten merkittävyyden arviointi on sekin aina jossain määrin riippuvainen tarkastelijan kulloinkin valitsemasta näkökulmasta.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima selvitys, jossa on arvioitu mitä vaikutuksia hankkeen toteuttamisesta syntyisi kussakin eri toteuttamisvaihtoehdossa.

Selostukseen sisältyy puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka on otettava huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa ja lupahakemusta valmisteltaessa. Tässä yhteysviranomaisen lausunnossa keskitytään pääasiassa vain merkittäviin ympäristövaikutuksiin ja epävarmuustekijöihin, mutta mukana on myös yksityiskohtaisempia täydennysehdotuksia, jotka on tuotu lausunnossa esiin lähinnä hankkeen jatkosuunnittelua ja lupamennettelyä ennakoiden.

Arviointiselostuksesta annetussa lausunnossa on esitetty, että YVA-menettelyn yhteydessä ja erityisesti yleisötilaisuudessa olisi annettu virheellistä tietoa sekä kavennettu osallisten mahdollisuutta osallistua YVA-lain edellyttämään vuorovaikutukseen. Pohjois-Savon ELY-keskus yhteysviranomaisena pitää edellä kuvattua mielikuvaa harmillisena, joka johtunee pitkälti väärinkäsityksestä, sillä esim. Pohjois-Savon ELY-keskus ei valmistelee mitään ympäristölupia, vaan ne tekee Itä-Suomen aluehallintovirasto. Samoin mm. lausunnossa esitetty väite yhteysviranomaisen sanomisesta, että Vaasan hallinto-oikeus ei olisi kumonnut

myönnettyjä ympäristölupia, perustuneen sekin väärinkäsitykseen, sillä Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut aiemmin monta erityyppistä ympäristölupaa. YVA-menettelyyn kuuluu nimenomaan vuorovaikutteisuus osallisten ja hankkeesta vastaavan välillä. Tämän vuorovaikutuksen toteuttaminen on yhteysviranomaisen nimenomainen tehtävä. Tästä syystä sekä hanketta koskevassa kuulutuksessa ja itse YVA-selostuksessa on kerrottu kaikkien hankkeen YVA-menettelyyn kuuluvien tahojen yhteystiedot, joihin on voinut ottaa yhteyttä. YVA-menettelyn kuulemisen ja lausunnonantoajan jälkeen YVA-menettelyyn ei liity muuta virallista lausunnonanto ajanjaksoa, eikä paikkaa. Mikäli hanke etenee ympäristölupavaiheeseen, niin ympäristölupamenettelyssä on omat kuulemisajankohtansa, joista lupaviranomainen (Itä-Suomen ympäristölupavirasto) kuuluttaa erikseen.

Arviointiselostuksen riittävyys

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että Riikinnevan Ekovoimlailaitosta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain ja YVA-asetuksen vaatimukset. Vaikka YVA-selostus täyttääkin lain ja asetuksen vaatimuksen, niin esimerkiksi sosiaaliset vaikutukset sekä vaikutukset maankäyttöön, liikkumiseen, liikenneturvallisuuteen on arvioitu puutteellisesti. Erityisesti liikenneturvallisuuteen kohdistuvien vaikutusten arviointi ei ole uskottava. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan kaikkiin edellä mainittuihin asioihin aiheutuu joko suoraan tai välillisesti sellaisia haitallisia vaikutuksia, joita arviointiselostuksessa on kuvattu riittämättömästi. Myöhemmin tässä lausunnossa esitetyt arvioinnin puutteet ja epävarmuudet on mahdollista korjata hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Tiedot hankkeesta, sijainnista ja tiedottaminen hankkeesta

Tiedot hankkeesta on esitetty riittävällä tarkkuudella. Hanke on laaja-alainen, ja siihen liittyy monia erilaisia toimintoja niin suoraan kuin myös välillisesti. Kokonaisuutena hankkeen eri prosessit ja toiminnot sekä niiden toteuttaminen on kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi arviointiselostukseen kuuluvalla tarkkuudella.

Arviointiselostuksessa on tarkasteltu jätepolttoaineen saatavuutta ja riittävyyttä, mutta arvioinnissa ei ole huomioitu tai tarkasteltu saatavuutta ja riittävyyttä täysin riittävästi suhteessa muihin samaa raaka-ainetta mahdollisesti hyödyntäviin hankkeisiin eripuolilla Suomea. Nytemmin tosin Ekokem Oy:n Kiteelle kaavailema jätteenpolttolaitos on ainakin tilapäisesti kariutunut, joka sinällään parantaa arvioitavana olevan hankkeen toteuttamiskelpoisuutta.

Nykytilakuvaus on keskeinen osa hankkeen toteutusvaihtoehtojen vaikutusten arviointia ja vertailua. Nykytilakuvaus auttaa osallisia ymmärtämään hankkeen vaikutukset ja niiden merkittävyyden. Nykytilan kuvauksessa on pitäyditty pitkälti aiemmin tehtyihin selvityksiin. Nykytila on

arviointiselostuksessa kytketty osaksi kunkin vaikutuksen arviointia. Tätä menettelyä voidaan pitää hyvänä, koska se edesauttaa kunkin vaikutuksen merkittävyyden arviointia. Pääpiirteissään nykytilankuvaus on riittävä, joskin nykytilankuvauksessa olisi pitänyt selkeämmin tuoda esille esim. asutus, vapaa-ajan asutus, ihmisten liikkuminen vaikutusalueella jne.

Jätteen poltosta syntyvät tuhkat on esitetty sijoitettavan Riikinnevan jäteenkäsittelyalueelle. Vuosittain syntyvälle tuhkamäärälle ei tällä hetkellä ole kuitenkaan riittävästi sijoituskapasiteettia. Tästä syystä Riikinnevalle tulee rakentaa lisää uutta loppusijoitusalueita tai poltosta syntyvät tuhkat on vietävä paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa niitä.

Koska hankkeen toteuttamisella on yhteisvaikutuksia Riikinnevan jätelaitoksen toimintaan mm. tuhkien sijoittamisen osalta, niin arviointiselostuksessa olisi tullut kuvata vähintäänkin yleisellä, miten suuren loppusijoitusalueen tuhkien sijoittaminen vaatii.

Hankkeesta vastaava on tiedottanut hankkeestaan hyvin niin YVA-menettelyn aikana kuin myös aluetta koskevien kaavahankkeiden aikana. Tiedottamisen keskeisenä lähtökohtana on ollut hankkeen positiivisten vaikutusten esille nostaminen. Avoin tiedottaminen myös haitallisista vaikutuksista olisi mahdollisesti muodostanut paremman vuorovaikutuksen alueiden asukkaiden kanssa. Pelkkien positiivisten vaikutusten esille tuominen pitää sisällään – oikeutetusti – riskin siitä, että osalliset alkavat epäillä kaikkea hankkeen vaikutusten arviointi, vaikka ne olisivat oikeansuuntaisiakin.

Vaikutusalueen raja

Vaikutusalueen raja on kuvattu vain sanallisesti. Kuten arviointiselostuksessa on mainittu, niin vaikutusalueen laajuus vaihtelee eri ympäristövaikutuksilla. Kunkin vaikutuksen osalta olisi tullut kuitenkin esittää tarkemmin, miten laajalle itse arviointi on kunkin vaikutuksen osalta ulotettu. Parhaiten vaikutusalueen rajauksen esittäminen olisi onnistunut kytkemällä se kutakin vaikutusarviointia kuvaavaan kappaleeseen niin sanallisesti kuin myös karttaesityksenä. Näin osalliset olisivat paremmin pystyneet arvioimaan tehdyn arvioinnin luotettavuutta.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Koska hanke ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella, niin merkittäviä vaikutuksia pohjavesille ei sinällään ole odotettavissa. Jatkosuunnittelussa ja varsinkin itse toiminnan yhteydessä tulee huomioida, että häiriötilanteissa esim. jätteiden varastoinnista saattaa aiheutua maaperään ja pohjaveteen haitallisia päästöjä.

Vaikka jätevesilaitokselle johdettavien jätevesien määrä ei todennäköisesti olekaan, kuten arviointiselostuksessa on todettu, merkittävän suuri, olisi jätevedenpuhdistamolle johdettavien vesien määrä tullut arvioida

ja esittää arviointiselostuksessa. Ympäristölupahakemuksessa tulisikin esittää tarkempi arvio muodostuvien jätevesien määrästä ja niiden merkityksestä tai perustellummin kuvata, miksei jätevedenpuhdistamolle johdettavien vesien määrästä ja laadusta ole haitallisia vaikutuksia.

Melu- ja värinävaikutukset

Meluvaikutuksia kuvaavat kuvat ovat arviointiselostuksessa melko heikosti luettavia, joskin liitteenä on varsin ansiokkaasti tehty meluselvitys. Meluselvityksen tuloksien sijoitteluun erilleen osin luontovaikutuksiin ja osin ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyttä kuvaavaan kappaleeseen on epäselvä, eikä niiden pohjalta osallisten ole helppo saada selvyyttä hankkeen kokonaismeluvaikutuksista.

Vaikka hankkeen aiheuttamat meluvaikutukset eivät ylittäisikään melun ohjearvoja, niin laitoksesta aiheutuva ääni tultaneen kokomaan meluksi, koska syntyvä ääni poikkeaa olemassa olevasta ja totutusta äänimaailmasta. Em. syystä arviointiselostuksen liitteenä ollutta melumallinnusta olisi tullut kuvata ”kansankielellä” selkeämmin itse arviointiselostuksessa.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon niitä melun suojaustoimenpiteitä, joilla toiminnasta aiheutuva melu saadaan mahdollisimman vähäiseksi. Myös itse laitoksen ja tarvittavien puhaltimien yms. melua aiheuttavien laitteiden sijoitteluun/koteloointiin tulee kiinnittää huomiota siten, että meluvaikutukset jäävät mahdollisimman vähäiseksi häiriintyvissä kohteissa. Melun suojaustoimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon myös erityisesti ne tieosuudet, missä liikenteestä aiheutuu merkittävää lisäystä olemassa olevaan melutasoon.

Hankkeen värinävaikutukset jäänevät vähäiseksi. Mahdollisten värinävaikutusten vähentämiseksi tulee polttoaineiden kuljetukset suunnitella laitokselle jatkossa siten, ettei kuljetuksista aiheudu haitallisia värinävaikutuksia.

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Maankäytön nykytilanteen ja suunnitelmien, kaavatilanteen, alue- ja yhdyskuntarakenteen osalta selostus on laadittu yleisesti ottaen hyvin ja selkeästi. Jätteenkuljetusten aiheuttaminen vaikutusten osalta arviointi ei ole kuitenkaan kovin luotettava, vaikka erillisessä liikenneselvityksessä on todettukin, ettei jätteenkuljetuksesta syntyisi haitallisia vaikutuksia.

Laitoksen tarvitseman sähkölinjan osalta vaikutustenarviointia ei ole kuvattu riittävästi arviointiselostuksessa, vaikka alueen kaavoitusprosesseissa sähkölinjan koskeva arviointi on tehty asianmukaisesti ja luotettavasti.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Hankkeeseen ja alueen kaavoittamiseen liittyvä liikenneselvitys on tehty varsin hyvin, mutta selvityksen johtopäätökset, joiden mukaan liikennemäärän lisääntyminen ei heikentäisi liikenneturvallisuutta Sorsakoskentiellä, eivät ole luotettavia. Jo aiemmassa Riikinnevan jätteenkäsittely-alueella koskevassa YVA-menettelyssä 2003 on arvioinnissa todettu, että jo silloiset liikennemäärät heikentävät Sorsakoskentien liikenneturvallisuutta. Arvioitavana olevan hankkeen seurauksena raskaanliikenteen määrä lisääntyisi usealla kymmenellä prosentilla, joten esitetty johtopäätös ei em. huomioon ottaen ole luotettava. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan johtopäätöksenä olisi pikemminkin tullut olla, että liikenneturvallisuus heikkenee. Samalla arviointiselostuksessa olisi tullut esittää keinoja, miten heikentyvää liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa. Tällaisia keinoja voisivat ennakoon arvioiden olla esim. tien leventtäminen ja kevyenliikenteen olosuhteiden parantaminen.

Laitoksen rakentamisen aikaiset merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen. Nämä asiat ovat jääneet arviointiselostuksessa vähäiselle huomiolle. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että kuljetukset niin rakentamisen aikaan ja laitoksen käytön aikana suunnitellaan siten, että haitalliset vaikutukset liikenteeseen ja erityisesti liikenneturvallisuuteen minimoidaan.

Vaikutukset luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

YVA -selostuksessa on arvioitu hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksia Natura-kohteen Jäppilän ja Joroisten vanhat metsät (FI0500015) Metsälän osa-alueelle. Arviointi perustuu hankkeen pääasiallisten vaikutusmekanismien, melun ja savukaasujen mallinnukseen. Tulokset osoittavat perustellusti, että kohteelle ei aiheudu sellaisia päästöjä, jotka todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät kohteen suojeluperusteena olevia luontoarvoja. Näin ollen ELY -keskus katsoo, että varsinaista luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista vaikutusarviointia ei tarvitse tehdä. Sama koskee myös Ruokojärven Natura-aluetta.

YVA- selostuksen merkittävimpana puutteena luontoarvojen suhteen voidaan pitää vaikutusalueen luontoselvitystietojen niukkuutta raportissa. Tämä johtuneen hankkeen tiukasta aikataulusta, koska samaa hanketta koskevissa asema- ja yleiskaavoissa on esitetty huomattavasti tarkempia kesän 2012 luontoselvityksiin perustuvia luontotietoja. Luontoselvitys on kaavassa johtanut myös suojelu-merkintöihin (luo). YVA-selostuksen lopussa oleva luontoselvitys on päivätty elokuulle 2012. Sen sijaan ympäristömeluselvitys, joka on päivätty 9.10.2012, on ehtinyt mukaan YVA- selostukseen. Itse arviointiselostuskin on päivätty marraskuulle 2012. Kuitenkin jo lokakuussa kohteen yleiskaavan yhteydessä on esitetty kattavasti vuoden 2012 luontoselvityksen tuloksia. Lupavi-

ranomaisten käyttöön tuleekin toimittaa myös yleiskaavan yhteydessä laadittu luontoselvitys. Samalla tulee tarkastella mm. ilmajohdon alustavan sijoittumisen vaikutuksia luontokohteille.

Toisin kuin selostuksessa todetaan, Bird Life Suomen Tiira- lintuhavaintojen tietojärjestelmässä on hanke- ja vaikutusaluetta koskevia lintuhavaintoja. Havaintoja voidaan tarkastella lupahakemuksen yhteydessä.

Pöly- ja hajuvaikutukset sekä vaikutukset ilmaan

Osalliset ovat kokeneet, että hankkeen toteuttamisesta aiheutuisi erityisesti häiriö- ja poikkeustilanteissa merkittäviä haitallisia savukaasupäästöjä. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan jätteenpolttoa säätelevä lainsäädäntö on kuitenkin niin tiukka, ettei käytännössä häiriö- ja poikkeustilanteissa pääse syntymään merkittäviä haitallisia savukaasupäästöjä. Lainsäädäntö pakottaa laitoksia seuraamaan jatkuvatoimisesti päästöjä ilmaan ja, mikäli savukaasupäästöt ylittävät raja-arvoja, niin laitos on ajettava alas, ellei päästöjä saada vähennettyä. Em. asiaa olisi voinut arviointiselostuksessa kertoa ymmärrettävämmiin. Muutoin savukaasupäästöjen vaikutusten arviointi on tehty kiitettävästi ja luotettavasti. Savukaasujen leviäminen on esitetty myös riittävän yksiselitteisesti kartalle, jossa on kuvattu ne leviämisalueet, joihin vaikutukset kokonaisuudessaan ulottuvat.

Arviointiselostuksessa on esitetty luotettavia toimenpiteitä kesäaikaisten hajuhaittojen vähentämiseen ja eliminoimiseen, joskin esim. kappaleessa 8.7.3 on kuvatusta tavasta saa sen käsityksen, ettei jätteitä sijoitettaisikaan bunkkeriin, vaan niitä varastoitaisiin vain joko katetussa tilassa tai peitettynä. Poikkeustilanteissa näin menetellen varastoitavista jätteistä saattaa aiheutua hajuhaittoja ympäristöön. Pohjois-Savon ELY-keskuksen mielestä bunkkeriin sijoittaminen on haitallisten vaikutusten näkökulmasta parempi vaihtoehto kuin katettu tila tai peittäminen. Jatkosuunnittelussa tulee esittää selkeät perusteet sille, miksi jätteiden varastoisesta katettuna tai peitettynä ei aiheutuisi merkittäviä hajuhaittoja erityisesti kesäaikaan, jolloin lämmöntarve ja sitä kautta jätteen poltto on pienimmillään.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja elinolosuhteisiin (sosiaaliset vaikutukset)

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on jäänyt puutteelliseksi. Samoin aluehallintoviraston lausunto arviointiohjelmasta on otettu huonosti huomioon arviointia tehtäessä, vaikka sen huomioon ottamista korostettiin yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa.

Hankkeen vaikutusten tarkastelualueen asukkaiden edustus on puuttanut seurantaryhmästä ja näin ollen hankealueen läheisyydessä olevien asukkaiden huolet ja epäilykset ovat jääneet kokonaan huomioimatta. Samoin hankkeen terveydelliset vaikutukset ovat jääneet epäselviksi.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin luotettavuutta olisi lisännyt, mikäli lähialueen asukkaat olisivat olleet mukana arvioinnissa. Tällöin myös olisi oletettavasti tullut esille, että hankkeen toteuttaminen heikentää liikenneturvallisuutta.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on oleellista tietää, millaista asutusta ja elinkeinotoimintaa vaikutusten arviointialueella on, jotta voitaisiin arvioida haittaako/estääkö hanke asukkaiden ja erityisryhmien tämän hetkistä asumista, olemista ja liikkumista sekä elinkeinonharjoittamista. Nyt arvioinnissa on lähtökohtaisesti oletettu, ettei alueen läheisyydessä harjoiteta kovinkaan paljon liikkumista, asumista, eikä elinkeinonharjoittamista.

Hankkeen toteuttaminen vääjäämättä heikentää hankkeen lähialueen hyötykäyttö virkistystoimintaan ja siihen nojautuvan elinkeinojen kehittymiseen.

Haittojen torjunta ja lieventäminen

Arviointiselostuksessa esitetty suunnitelma haittojen ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi on tehty hyvin ja ymmärrettävästi. Koska liikenneturvallisuus ei tehdyn arvioinnin mukaan heikkene, ei liikenneturvallisuuden heikkenemiseen ole myöskään esitetty parantamistoimenpiteitä. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen toteuttaminen heikentää erityisesti Sorsakoskentien liikenneturvallisuutta, joten jatko-suunnittelussa on pyrittävä löytämään keinoja liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Vahinkotilanteisiin ja onnettomuuksiin varautuminen

Arviointiselostuksessa on tunnistettu keskeisimmät onnettomuudet/häiriötilanteet ja niihin varautuminen sekä kuvattu, miten jatkosuunnittelussa nämä otetaan huomioon. Vaarallisten jätteiden varastoinnista olisi kaivannut yksilöidympää kuvausta erityisesti häiriötilanteista johtuvien varastointien näkökulmasta, jotta em. tilanteista aiheutuvat vaikutukset olisi pystytty luotettavasti arvioimaan.

Vahinkotilanteista ja onnettomuuksista tiedottamisen tapoja ja keinoja tulisi jatkossa vielä kehittää, jotta lähialueen ihmiset saavat tiedot ja tarvittaessa myös toimintaohjeita mahdollisimman nopeasti tilanteen niin vaatiessa.

Koska jätteenpolttoa koskevan lainsäädännön johdosta laitos jouduttaneen häiriötilanteissa ajamaan mahdollisesti alas, niin jätettä jouduttaneen varastoimaan erityisesti polttolaitoksen alueelle. Häiriötilanteita syntyy myös kesäaikaan, jolloin jätteenpoltto, energiankulutuksen vähäisyydestä johtuen, on muutoinkin vähäinen, vaikka jätettä muodostuu kuitenkin normaalista. Tällaisten tilanteiden varalta jätteen syntypaikoilla tulisi olla tarvittavat varastointimahdollisuudet, sillä kesäaikaan pitkään

jatkuva häiriötilanne aiheuttaisi muutoin sen, että jätettä jouduttaisiin kuljettamaan muihin polttolaitoksiin.

Epävarmuustekijät

Epävarmuustekijöiden sijoittaminen kunkin vaikutusta kuvaavan kappaleen yhteyteen on onnistunut ratkaisu. Näin menetellen arvioinnin luotettavuutta voi aidosti arvioida.

Jätepolttoaineen saatavuus on laitokselle olennainen asia, ja sen saatavuuteen liittyvää riskiä ei arviointiselostuksessa juurikaan käsitelty. Käytettävän jätepolttoaineen osalta Suomessa on vireillä kuitenkin monta eri hanketta, joten epävarmuuskohdassa olisi tullut tarkastella, mitä vaikutusta tai merkittävyyttä vaikutusten näkökulmasta syntyisi, mikäli jätepolttoainetta ei jostakin syystä olisi saatavilla.

Arviointiselostuksessa on jäänyt paikoin kokonaan pois miten arviointiin liittyvät epävarmuudet vaikuttaisivat itse arviointitulokseen. Tällainen puute on esim. luontoselityksiin liittyvä epävarmuustoteamus, että liito-oravaselitys on tehty aikana, jolloin papanoiden havaitseminen on vaikeaa, muttei kuitenkaan ole tarkastelu millään tavoin, mitä merkittävyyttä väärrään vuoden aikaan tehdyllä selvityksellä on.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Eri vaihtoehtojen etuja ja haittoja kuvaava kohta on tehty ansiokkaasta selkeäksi ja ymmärrettäväksi. Arviointiselostuksesta ei selvästi ilmene kuka tai ketkä ovat kunkin vaikutuksen merkittävyyden arvioineet. Merkittävyyden arvioinnissa ei ole käytetty lähialueen ihmisiä, vaan merkittävyyden arvottaneet ko. alan asiantuntijat. Vaikutusten merkittävyyden arvioiminen on tässäkin hankkeessa vaikeaa, kuten yleensä kaikissa YVA-hankkeissa. Vaihtoehtojen vaikutusten merkittävyyden arvioinnin tulokset olisivat voineet poiketa nyt esitetyistä, mikäli merkittävyyden arvioimisessa olisi käytetty apuna lähialueen ihmisiä, sillä kunkin vaikutuksen merkittävyyden ratkaisee lopulta se, mistä arvomaailmasta ja kokemuserästä asiaa tarkastellaan. Yhteysviranomaisen pitää kuitenkin vaihtoehtojen vertailua yleisellä tasolla riittävänä.

Hankkeen toteuttamisen tavoitteet ja suunnittelun tavoitteet ovat väkisinkin keskenään hivenen ristiriitaisia. Nämä tavoitteet ovat usein keskenään ristiriitaisia, jonka vuoksi eri vaikutusten merkittävyyden arvioiminen ja arvottaminen on keskeinen tekijä kun päätetään lopulta laitoksen sijoituspaikasta ja polttotekniikasta. Em. syystä vaihtoehtojen vertailua ja ennen kaikkea toteutettavuuden arviointia hankaloittaa se, että kaikilla vaihtoehtoilla on niin hyviä kuin myös huonoja puolia. Hyvät ja huonot puolet ovatkin riippuvaisia katsantokulmasta; mitä asioita arvostaa ja mitä ei. Yhteiskunnalliselta ja jätepolitiikan näkökulmasta katsottuna arinapolttotekniikka tukisi mm. STM:n lausunnossakin esille nostamia asioita. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan sairaalajätteidensä käsittelykustannukset saattavat nousta kohtuuttomasti, mikäli Suo-

messa ei ole riittävästi alueellisia ja ennen kaikkea kilpailukykyistä käsittelykapasiteettia.

Mikäli hankkeesta vastaava on päätyvässä leijupolttoon, niin jatko-suunnittelussa olisi hyvä tarkastella vielä, onko sairaalajätteitä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista polttaa ko. tekniikalla.

Vaikutusten seurantaohjelma

Arviointiselostuksessa vaikutusten seurannasta esitettyä voidaan pitää riittävänä. Ympäristölupahakemukseen on kuitenkin liitettävä yksityiskohtaisempi tarkkailuohjelma. Parhaiten Riikinnevan jätekeskuksen alueella olevien toimintojen tarkkailu onnistuisi, mikäli kaikkien toimintojen osalta tarkkailu tehtäisiin yhteistarkkailuna.

Yhteenveto

YVA-selostus täyttää laissa sille asetettavat vaatimukset. Selostus on laadittu yleisellä tasolla asiantuntevasti ja tiedot pyritty esittämään ymmärrettävässä muodossa.

Mm. sosiaalisten vaikutusten ja maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten, sekä liikkumiseen ja liikenneturvallisuuteen kohdistuvia vaikutuksia on kuitenkin arvioitu osin puutteellisesti. Erityisesti liikenneturvallisuuteen kohdistuvien vaikutusten arviointi ei ole uskottava, jonka johdosta jatko-suunnittelussa on kehoitettu hakemaan keinoja, joilla heikentyvää liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa.

Osalliset ovat kokeneet, että hankkeen toteuttamisesta aiheutuisi erityisesti häiriö- ja poikkeustilanteissa merkittäviä haitallisia savukaasupäästöjä. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan jätteenpolttoa säätelevä lainsäädäntö on kuitenkin niin tiukka, ettei käytännössä häiriö- ja poikkeustilanteissa pääse syntymään merkittäviä haitallisia savukaasupäästöjä. Lainsäädäntö näet pakottaa laitoksia seuraamaan jatkuvatoimisesti päästöjä ilmaan ja, mikäli savukaasupäästöt ylittävät raja-arvoja, niin laitos on ajettava alas, ellei päästöjä saada vähennettyä.

Arviointimenettelyssä käytettyjen tietojen ja menetelmien epävarmuus-tarkastelu on jäänyt arviointiselostuksessa puutteelliseksi, mikä on johtanut siihen, ettei epävarmuuksien aiheuttamaa merkittävyyttä itse arviointitulokseen ole kokonaisuutena tunnistettu.

ARVIOINTISELOSTUKSEN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta on nähtävillä arviointiselostuksen kanssa 28.02.2013 alkaen Varkauden kaupungintalolla (Ahlströminkatu 6, Varkaus) Leppävirran (Savonkatu 39, Leppävirta) ja Joroisten kunnan virastossa (Mutalantie 2, Joroinen) ja Pohjois-Savon ELY-keskuksessa (Kallanranta 11, Kuopio). Lausunto on luettavissa

myös Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/yva.

JAKELU JA MAKSUT

Navitas Kehitys Oy, Janne Kuronen, Wredenkatu 2, 78250 Varkaus

Tästä yhteysviranomaisen lausunnosta peritään Navitas Kehitys Oy:ltä maksu, jonka suuruus on **10 160 euroa**.

Maksun perusteena on valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2012 (210/2012). Maksun määräytymisessä on huomioitu, että hankkeen vaikutukset ulottuvat kolmen kunnan alueelle.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.

johtaja sijainen, kehittämispäällikkö Kimmo Haapanen

Ympäristönsuojelun erityisasiantuntija Jorma Lappalainen

Tämän yhteysviranomaisen lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet seuraavat Pohjois-Savon ELY-keskuksen asiantuntijat: Ympäristöylitarkastaja Antti Lammi, ympäristöylitarkastaja Marja-Leena Skinnari, alueiden käytön ylitarkastaja Heli Ek, alueiden käytön ylitarkastaja Leila Kanttonen ja ylitarkastaja Juha Perho sekä liikenne – ja infrastruktuuri – vastualueelta: suunnittelupäällikkö Patrick Hublin, liikennejärjestelmäasiantuntija Jonna Väättäinen sekä liikennejärjestelmäasiantuntija Simo Takalammi.

LIITTEET Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)

Luettelo lausunnon tai mielipiteen lähettäneistä:

Etelä-Savon ELY- keskus, PL 164, 50101 Mikkeli
Etelä-Savon maakuntaliitto, Hallituskatu 3 A, 50100 Mikkeli
Itä-Suomen aluehallintovirasto/peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualue, PL 50, 50101 Mikkeli
Keski-Savon ympäristötoimi, PL 4. 79101 Leppävirta
Liikennevirasto, PL 33, 00521 Helsinki
Metsähallitus/Laatumaa, PL 1058, 70101 Kuopio
Pohjois-Savon Liitto, PL 247, 70101 Kuopio
Sosiaali- ja terveysministeriö/Mikko Paunio, PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), PL 66, 00521 Helsinki
Varkauden kaupungin tekninen lautakunta, PL 208, 78201 Varkaus
+ yksityishenkilöitä

Tiedoksi:

Jätekkukko Oy, PL 2500, 70101 Kuopio
Leppävirran kunnanhallitus, PL 4, 79101 Leppävirta
Varkauden kaupunginhallitus, PL 208, 78210 Varkaus
Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri, Pappilankatu 3, 57100 Savonlinna
Joroisten kunnanhallitus, Mutalantie 2, 79600 Joroinen
Joroisten kunta, ympäristöterveydenhuolto, Mutalantie 2, 79600 Joroinen
Leppävirran tekninen lautakunta, PL 4, 79101 Leppävirta
Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Akselinkatu 8, 57130 Savonlinna
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri, Kirkkokatu 35, 70101 Kuopio
Suomen ympäristökeskus
Varkauden kaupunki, ympäristöterveydenhuolto, Ahlströminkatu 6, 78250 Varkaus
Varkauden luonnonystävät ry
+ yksityishenkilöitä

Liite yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamaan lausuntoon koskien YVA-"Riikinnevan Ekovoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointi"

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.